



## Határozatok Tára

### A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (első tanács)

2017. szeptember 6.\*

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Tagállami állampolgár olyan harmadik államnak történő kiadatása, ahol halálbüntetés kiszabása fenyegetheti – Uniós polgárság – EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 19. cikkének (2) bekezdése – Kiadatás elleni védelem”

A C-473/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bezirksgericht Linz (linzi kerületi bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2015. szeptember 7-én érkezett, 2015. július 24-i határozatával terjesztett elő

a **Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR**

és

**Eugen Adelsmayr** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev és C.G. Fernlund (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR képviseletében A. Hawel, E. Eypeltauer, A. Gigitner és N. Fischer Rechtsanwälte,
- az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében J. Vlácil és M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviseletében E. Creedon, L. Williams, D. Kelly és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: M. Gray barrister,
- a magyar kormány képviseletében Tátrai M. M. és Fehér M. Z., meghatalmazotti minőségben,

\* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviselőjében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben, tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

### **Végzést**

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18. cikk, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 6. cikkének, 19. cikke (2) bekezdésének, valamint 47. és 50. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR és Eugen Adelsmayr között, egy szerződés kiadatástól való félelemben történt felmondása miatt fizetendő kártalanítás tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

### **Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések**

- 3 A Peter Schotthöfer & Florian Steiner ügyvédi iroda (székhelye: München [Németország]) felkérte E. Adelsmayr Ausztriában élő osztrák orvost, hogy 2015. január folyamán az ügyfelei számára tartson előadást az Egyesült Arab Emírátsokban tapasztalt munkafeltételekről és igazságszolgáltatásról, ahol 2004-től kezdődően több éven keresztül dolgozott aneszteziológus és intenzív terápiás orvosként.
- 4 2009 februárjában E. Adelsmayr egyik, az Egyesült Arab Emírátsokban kezelt, súlyos betegségben szenvedő páciense több szívleálláson esett át, majd egy műtétet követő újabb szívleállásban meghalt. E. Adelsmayrt felelősségre vonták e halálesettel kapcsolatban.
- 5 Miután azon kórház orvosa, ahol E. Adelsmayr is dolgozott, feljelentést tett, vizsgálat indult, amelyet többek között ez az orvos vezetett. A vizsgálat szándékos emberölés megállapításával zárult.
- 6 2011-ben eljárás indult Dubaiban (Egyesült Arab Emírátsok), amely során az ügyészség halálbüntetés kiszabását kérte E. Adelsmayrra. 2012-ben azonban E. Adelsmayr elhagyta az Egyesült Arab Emírátsokat. Távollétében lefolytatott eljárásban életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték azzal, hogy az eredeti eljárás bármikor újrakezdhető és az érintett személy halálbüntetésre ítéléséhez vezethet.
- 7 E. Adelsmayr ellen Ausztriában szintén büntetőeljárás indult, az Egyesült Arab Emírátsokban az érintett személy ellen felhozott vádpontok alapján. Ezt az eljárást ugyanakkor 2014. május 5-én az osztrák ügyészség megszüntette, és kifejtette, hogy „az alperes hitelt érdemlően adta elő azt, hogy a Dubaiban folytatott eljárás vélhetően az ellene folytatott zaklatássorozat része”.
- 8 E. Adelsmayr azt a tanácsot kapta az osztrák hatóságoktól, hogy írásban érdeklődjön az egyes államoktól arról, hogy veszélytelenül beutazhat-e valamely másik ország területére anélkül, hogy az Egyesült Arab Emírátsoknak való kiadatását kockáztatná.
- 9 2014 októberében E. Adelsmayr ajánlatot kapott a Peter Schotthöfer & Florian Steiner ügyvédi irodától a jelen végzés 3. pontjában hivatkozott előadás tárgyában. Ez az ajánlat egy szerződés aláírásához vezetett.

- 10 E szerződés 5.1. pontja, amely a szerződés felmondása esetén fizetendő kártalanításra vonatkozik, a következőket tartalmazza:

„Az előadó kötelezettséget vállal arra, hogy a megállapodás tárgyát képező előadásnak az előadónak vétkességéből felróható okokból történő, az előadás időpontját legkésőbb egy hónappal megelőző lemondása esetén 150 euró összegű átalány-költségtérítést fizet a szervezőknek.”

- 11 2014. november végén, az Osztrák Köztársaság és a Szaúd-arábiai Királyság közötti feszültségek következtében E. Aldesmayr aggódni kezdett amiatt, hogy Németországba kell utaznia az előadás megtartása céljából. E. Aldesmayr a német hatóságoktól a szabad távozási jogát igazoló okirat kiállítását kérte, jelezve, hogy sürgős válaszra van szüksége amiatt, hogy a szóban forgó előadás lemondása 2014. december 15-ét követően már nem lehetséges.
- 12 2014. december 12-én, az említett hatóságok válaszában hiányában, E. Aldesmayr írásban tájékoztatta a Peter Schotthöfer & Florian Steinert a szóban forgó előadás lemondásáról.
- 13 Az E. Aldesmayrral kötött szerződés 5.1 pontjára hivatkozással, a Peter Schotthöfer & Florian Steiner fizetési felszólítást küldött E. Aldesmayrnak 150 euró összeg megfizetésére, amely felszólítást 2015. február 3-án fizetési meghagyás követett.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás megindításának napjáig nem került kibocsátásra nemzetközi elfogatóparancs E. Aldesmayr ellen. A kérdést előterjesztő bíróságot az a kérdés foglalkoztatja, hogy a szóban forgó előadás lemondására az érintett személynek vétkességéből felróható okból került-e sor, vagy az érdekelt személy indokoltan tarthatta aggályosnak a Németországba való beutazást.
- 15 E körülmények között a Bezirksgericht Linz (linzi kerületi bíróság, Ausztria) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a hátrányos megkülönböztetés tilalmának az EUMSZ 18. cikkben rögzített elvét, hogy abban az esetben, ha valamely tagállam a jogrendjében a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 16. cikkének (2) bekezdéséhez hasonló, olyan rendelkezést rögzített, amely megtiltja a saját állampolgárok harmadik államoknak történő kiadását, ezt más tagállamoknak az érintett tagállamban tartózkodó állampolgáraira is alkalmazni kell?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 19. cikkének (2) bekezdését, valamint 47. cikkét, hogy az Európai Unió valamely tagállamának el kell utasítania valamely harmadik államnak az érintett tagállam területén tartózkodó uniós polgár kiadása iránti kérelmét, amennyiben a harmadik államban folytatott, a kiadási kérelem alapjául szolgáló büntetőeljárás az érintett távollétében meghozott ítélettel együtt nem volt összeegyeztethető a nemzetközi jogi minimumkövetelményekkel és az Unió kógens jellegű közrendi alapelveivel (»ordre public«), valamint a tisztességes eljárás elvével?
- 3) Végül, úgy kell-e értelmezni a [Charta] 50. cikkében szereplő, illetve a Bíróság ítélkezési gyakorlata által védelemben részesített »ne bis in idem« elvét, hogy a valamely harmadik államban való első elítélés és az Európai Unió valamelyik tagállamában az eljárás folytatásának ténybeli alapja hiányában azt követően megszüntetett eljárás esetén akadályba ütközik az eljárás harmadik állam általi folytatása?
- 4) Az 1–3. kérdés bármelyikére adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni különösen a [Charta] vonatkozó 6. cikkét (»szabadsághoz való jog«), hogy harmadik állam kiadási kérelme esetén az uniós polgárt kiadási őrizetbe sem lehet venni?”

## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 16 Eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében, ha a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdés azonos egy olyan kérdéssel, amelyről a Bíróság már határozatot hozott, vagy az ilyen kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.
- 17 A jelen ügyben ezt a rendelkezést kell alkalmazni.
- 18 A második kérdésében – amelyet elsőként érdemes vizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a Charta 19. cikkének (2) bekezdését, valamint 47. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy valamely harmadik államnak a kiadatási kérelmét, amelyet olyan uniós polgárral szemben bocsátottak ki, aki a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolva abból a célból hagyta el a saját tagállamát, hogy egy másik tagállam területén tartózkodjon, ez utóbbi tagállamnak el kell-e utasítania abban az esetben, ha ezt a polgárt komolyan fenyegeti az a veszély, hogy kiadatása esetén halálbüntetésre ítélik.
- 19 Minthogy a Charta alkalmazhatóságáról van szó az alapeljárásában szóban forgóhoz hasonló ügyben, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már határozott arról, hogy valamely tagállam azon döntése, hogy kiad-e valamely uniós polgárt abban az esetben, amikor ez az uniós polgár az Unión belüli szabad mozgáshoz való jogát gyakorolja a saját tagállamából kiindulva egy másik tagállamba utazva, az EUMSZ 18. cikk és az EUMSZ 21. cikk hatálya alá, és így a Charta 51. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 31. és 52. pont).
- 20 A Bíróság ebből arra következtetett, hogy a Charta – és különösen a 19. cikkének – rendelkezései alkalmazandók egy ilyen döntésre (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 53. pont).
- 21 E megfontolások ugyancsak alkalmazandók a jelen ügyre, amely annak a lehetőségét vizsgálja, hogy egy osztrák állampolgár a saját tagállamától eltérő tagállamba – a jelen esetben a Német Szövetségi Köztársaságba – utazzon egy előadás megtartása céljából, és ezért a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolhassa anélkül, hogy a kiadatását kockáztassa.
- 22 A Charta 19. cikke (2) bekezdésének értelmezését illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés értelmében senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.
- 23 A Bíróság úgy határozott, hogy abban az esetben, ha valamely tagállamnak harmadik államtól származó, valamely másik tagállam állampolgárának kiadatására irányuló kérelemről kell határoznia, ezen első tagállamnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a kiadatás nem fogja sérteni a Charta 19. cikkében foglalt jogokat (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 60. pont).
- 24 Ebből következik, hogy amennyiben annak tényleges veszélyére utaló elemek állnak a megkeresett tagállam illetékes hatósága rendelkezésére, hogy a megkereső harmadik államban a személyeket embertelen vagy megalázó bánásmódnak teszik ki, e hatóság köteles figyelembe venni e veszély fennállását, amikor valamely személynek ez utóbbi állam részére való kiadatásáról kell határoznia (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 58. és 59. pont).

- 25 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy, az Egyesült Arab Emírátsokban lefolytatott eljárás keretében az ügyészség halálbüntetés kiszabását kérte E. Aldesmayrra. A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy az érintett személyt távollétében kizárólag az állami büntetőigény fenntartása érdekében ítélték életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre, és hogy a büntetőeljárásnak a kiadatást követő újra kezdése esetén valószínű a halálbüntetés kiszabása.
- 26 Ebből következik, hogy E. Aldesmayert a Charta 19. cikkének (2) bekezdése értelmében véve „komolyan fenyegeti az a veszély”, hogy kiadatása esetén halálbüntetésre ítélik.
- 27 Ennek következtében azt a választ kell adni a második kérdésnek a Charta 19. cikkének (2) bekezdésére irányuló részére, hogy ezt a rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy valamely harmadik államnak a kiadatási kérelmét, amelyet olyan uniós polgárral szemben bocsátottak ki, aki a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolva abból a célból hagyta el a saját tagállamát, hogy egy másik tagállam területén tartózkodjon, ez utóbbi tagállamnak el kell utasítania abban az esetben, ha ezt a polgárt komolyan fenyegeti az a veszély, hogy kiadatása esetén halálbüntetésre ítélik.
- 28 Figyelembe véve a második kérdés e részére adott választ, nem szükséges vizsgálni sem e kérdés azon részét, amely a Charta 47. cikkére irányul, sem az első, a harmadik és a negyedik kérdést.

### **A költségekről**

- 29 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (első tanács), a következőképpen határozott:

**Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 19. cikke (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely harmadik államnak a kiadatási kérelmét, amelyet olyan uniós polgárral szemben bocsátottak ki, aki a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolva abból a célból hagyta el a saját tagállamát, hogy egy másik tagállam területén tartózkodjon, ez utóbbi tagállamnak el kell utasítania abban az esetben, ha ezt a polgárt komolyan fenyegeti az a veszély, hogy kiadatása esetén halálbüntetésre ítélik.**

Aláírások